

Zakon o javnih skladih /ZJS-1/
(pristojnosti in naloge pokrajine z uvodnimi pojasnili)
 (osnutek)

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/	1
1.2.1	Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/	2
1.3	Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/	3
1.3.1	Akti predsednika pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/	3
2	Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o javnih skladih /ZJS-1/	3
3	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine	3
3.1	Javni sklad	3
3.1.1	Ustanovitev javnega sklada	3
3.1.2	Premoženje in kapital javnega sklada	4
3.1.3	Pristojnosti ustanovitelja	5
3.1.4	Organi javnega sklada	5
3.1.4.1	Nadzorni svet	5
3.1.4.2	Direktor	6
3.1.5	Poslovanje javnega sklada	6
3.1.6	Financiranje javnega sklada in razporejanje rezultata iz poslovanja	7
3.1.7	Nadzor nad javnim skladom	7
3.1.8	Prenehanje javnega sklada	7
3.1.9	Preoblikovanje javnega sklada v gospodarsko družbo	8
	Ključne besede	8
	Uporabljene kratice	8
	Viri	8

1 Pregled pristojnosti in nalog pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/

1.1 Pravna podlaga

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a		

tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o javnih skladih /ZJS-1/ Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo		1

1.2 Pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/

tč.	pristojnosti in naloge pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Sprejme akt o ustanovitvi javnega sklada.	5. člen	4
2	Poda soglasje javnemu skladu k prevzemu premoženja za izvajanje skupnih projektov.	9. člen	10
3	Sprejme sklep o povečanju namenskega premoženja javnega sklada.	10. člen	7

4	Sprejme sklep o povečanju namenskega premoženja z razporeditvijo presežkov prihodkov nad odhodki javnega sklada.	10. člen	7
5	S pisnim sklepom lahko zahteva izplačilo v denarni obliki ali prenos premoženja v last ustanovitelja, s čimer se sočasno v isti vrednosti zmanjša kapital javnega sklada	11. člen	8
6	Sprejme sklep o zmanjšanju namenskega premoženja in kapitala javnega sklada zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki iz poslovanja javnega.	11. člen	8
7	Določi namen javnega sklada, zaradi katerega je javni sklad ustanovljen.	13. člen	11
8	Sprejme poslovno politiko in daje soglasje k splošnim pogojem poslovanja.	13. člen	11
9	Odloča o povečanju in zmanjšanju kapitala javnega sklada.	13. člen 40. člen 41. člen	11, 23, 24
10	Sprejema poslovni in finančni načrt ter letno poročilo javnega sklada.	13. člen 23. člen	11, 18
11	Odloča o uporabi presežka prihodkov nad odhodki javnega sklada in o pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki javnega sklada.	13. člen	11
12	Daje soglasje k sprejetju drugega premoženja od drugih oseb in k skupnim projektom javnega sklada z drugimi domačimi in tujimi pravnimi osebami.	13. člen	11
13	Imenuje in razrešuje člane oziroma članice nadzornega sveta in direktorja javnega sklada.	13. člen 14. člen 19. člen 20. člen 22. člen	11, 14, 15, 17
14	Na predlog nadzornega sveta imenuje revizorja oziroma revizorko.	13. člen	11
15	Odloča o likvidaciji javnega sklada.	13. člen 46. člen 47. člen 48. člen	11, 26, 27, 28
16	Poda soglasje javnemu skladu k ustanovitvi kapitalske družbe oziroma vlaganju kapitala, če tako določa zakon, ki ureja področje delovanja javnega sklada	32. člen	20
17	Izvaja nadzor nad javnim skladom.	45. člen	25
18	Odloči o preoblikovanju javnega sklada v gospodarsko družbo.	50. člen	29
19	Odloči o preoblikovanju javnega sklada v javni zavod, javno agencijo ali ustanovo, če so izpolnjeni pogoji, določeni z zakonom.	53. člen	30

1.2.1 Akti pokrajinskega sveta po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/

tč.	akti pokrajinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odlok o ustanovitvi javnega sklada.	5. člen	4
2	Sklep o soglasju javnemu skladu k prevzemu premoženja za izvajanje skupnih projektov.	9. člen	10
3	Sklep o povečanju namenskega premoženja javnega sklada.	10. člen	7
4	Sklep o zahtevi za izplačilo v denarni obliki ali prenosu premoženja v last ustanovitelja.	11. člen	8
5	Sklep o zmanjšanju namenskega premoženja in kapitala javnega sklada zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki iz poslovanja javnega sklada.	11. člen	8
6	Sklep o soglasju k splošnim pogojem poslovanja javnega sklada.	13. člen	11
7	Sklep o uporabi presežka prihodkov nad odhodki javnega sklada.	13. člen	11
8	Sklep o pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki javnega sklada.	13. člen	11
9	Sklep o soglasju javnemu skladu k skupnim projektom javnega sklada z drugimi domačimi in tujimi pravnimi osebami.	13. člen	11
10	Sklep o soglasju javnemu skladu k sprejetju drugega premoženja od drugih oseb.	13. člen	11

11	Sklep o imenovanju člana nadzornega sveta javnega sklada.	13. člen	11
12	Sklep o razrešitvi člana nadzornega sveta javnega sklada.	13. člen	11
13	Sklep o imenovanju direktorja javnega sklada.	13. člen	11
14	Sklep o razrešitvi direktorja javnega sklada.	13. člen	11
15	Sklep o imenovanju revizorja.	13. člen	11
16	Sklep o likvidaciji javnega sklada.	13. člen	11
17	Sklep o soglasju javnemu skladu k ustanovitvi kapitalske družbe.	32. člen	20
18	Sklep o soglasju javnemu skladu k vlaganju kapitala v druge pravne osebe.	32. člen	20

1.3 Pristojnosti in naloge predsednika pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/

tč.	pristojnosti in naloge predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Pristojnemu sodišču predloži predlog za vpis javnega sklada v sodni register.	6. člen	5
2	Z javnim skladom sklene pogodbo o prenosu premoženja v uporabo.	2/8. člen	9
3	Z javnim skladom sklene pogodbo o prevzemu premoženja za izvajanje skupnih projektov.	2/9. člen	10

1.3.1 Akti predsednika pokrajine po Zakonu o javnih skladih /ZJS-1/

tč.	akti predsednika pokrajine	določba	pojasnilo
1	Predlog za vpis javnega sklada v sodni register.	6. člen	5
2	Pogodba o prenosu premoženja v uporabo.	2/8. člen	9
3	Pogodba o prevzemu premoženja za izvajanje skupnih projektov.	2/9. člen	10

2 Ocena finančnih in drugih posledic izvajanja določil Zakona o javnih skladih /ZJS-1/

Izvajanje določil Zakona o javnih skladih /ZJS-1/ ima finančne posledice za državni proračun v okviru prerezporeditve finančnih sredstev med državo in pokrajino v sorazmerju z decentraliziranimi pristojnostmi.

Okvirna ocena sredstev za financiranje pristojnosti in nalog po določilih Zakona o javnih skladih /ZJS-1/ znaša ... EUR.

3 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam pokrajine

3.1 Javni sklad

- Kot določa **Zakon o javnih skladih /ZJS-1/**, ki ureja javni sklad kot statusno obliko pravne osebe javnega prava (1. člen ZJS-1), je javni sklad pravna oseba javnega prava, ki jo ustanovitelj (država, pokrajina ali občina) ustanovi za izvajanje svoje politike na določenem področju. Javni sklad razpolaga z namenskim premoženjem, ki ga pridobi v last od ustanovitelja, s premoženjem iz drugih virov in opravlja posle po pooblastilu. Javni sklad odgovarja upnikom za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem, ustanovitelj pa za obveznosti javnega sklada ne odgovarja, razen če drug zakon ali akt o ustanovitvi javnega sklada ne določa drugače (2. člen ZJS-1).
- Javni sklad se lahko ustanovi za:
 - spodbujanje razvoja na določenem področju,
 - izvajanje socialne, kulturne, stanovanjske, prostorske, kmetijske, naravovarstvene, rudarske in drugih politik ustanovitelja;
 - poravnavanje dolgoročnih obveznosti ustanovitelja;
 - upravljanje nepremičnin ustanovitelja;
 - spodbujanje ustvarjalnosti v znanosti, kulturi, izobraževanju z dodeljevanjem nagrad, štipendij, šolnin, financiranjem projektov in drugimi oblikami spodbud ter
 - izvajanje drugih dejavnosti, določenih z zakonom (3. člen ZJS-1).

3.1.1 Ustanovitev javnega sklada

- Kot že navedeno lahko javni sklad ustanovijo država, pokrajina ali občina. Če je ustanovitelj javnega sklada več, uredijo medsebojne pravice in obveznosti v aktu o ustanovitvi javnega sklada. Kadar je ustanoviteljica javnega sklada pokrajina, javni sklad v imenu pokrajine ustanovi pokrajinski svet in tudi izvaja ustanoviteljske pravice (4. člen ZJS-1)

- 4 Javni sklad se ustanovi z aktom o ustanovitvi, v katerem mora ustanovitelj določiti vsaj:
- firmo javnega sklada, ki mora vsebovati besedno zvezo 'javni sklad' in označbo, ki napotuje na dejavnost javnega sklada in ozemlje, na katerem javni sklad posluje,
 - sedež javnega sklada, ki mora biti v Republiki Sloveniji,
 - določilo, da je ustanovljen kot javni sklad po ZJS-1,
 - namen ustanovitve javnega sklada,
 - čas, za katerega je javni sklad ustanovljen,
 - vrednost in vrsto namenskega premoženja, ki ga ustanovitelj zagotavlja za delovanje javnega sklada ob ustanovitvi,
 - določilo, v kakšnem obsegu ustanovitelj odgovarja za obveznosti javnega sklada,
 - če je ustanoviteljev več, medsebojne pravice in obveznosti ustanoviteljev,
 - navedbo organov javnega sklada, število, način izvolitve in mandatno dobo članov oziroma članic.
 - če je ustanoviteljev več, število članov v posameznem organu javnega sklada, ki jih imenuje na podlagi vrednosti vloženega namenskega premoženja in zaveze za financiranje javnega sklada posamezen ustanovitelj (5. člen ZJS-1).
- 5 Javni sklad pridobi lastnost pravne osebe z vpisom v sodni register. Predlog za vpis predloži ustanovitelj (predsednik pokrajine). Če je ustanoviteljev več, predlog za vpis predloži tisti ustanovitelj, ki ga za to dejanje pooblastijo preostali ustanovitelji. Vpis javnega sklada v sodni register se izvede na podlagi dokumentov in po postopkih, ki jih določa zakon, ki ureja sodni register. Ustanovitelj mora pred ustanovitvijo javnega sklada opraviti vsa potrebna pravna dejanja za prevzem stvarnega vložka oziroma stvarni prevzem z dnem vpisa javnega sklada v sodni register. Pri stvarnih vložkih in stvarnem prevzemu in denarnih vplačilih mora biti javnemu skladu omogočeno trajno razpolaganje z njimi od trenutka vpisa javnega sklada v sodni register (6. člen ZJS-1).

3.1.2 Premoženje in kapital javnega sklada

- 6 Premoženje, ki ga ustanovitelj nameni za doseganje namena javnega sklada. Kot določa ZJS-1 morajo pokrajine za ustanovitev javnega sklada nameniti najmanj 30 mio €. Z vplačilom namenskega premoženja v kapital javnega sklada postane javni sklad lastnik namenskega premoženja, ki pa je lahko zagotovljeno v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem. Kot stvarni vložek ali stvarni prevzem se štejejo finančni instrumenti, premoženjski predmeti in pravice, katerih gospodarska vrednost je ugotovljiva. Če predmet namenskega premoženja ni zagotovljen v denarju, mora vrednost stvarnega premoženja oceniti pooblaščen revizor (7. člen ZJS-1).
- 7 Namensko premoženje javnega sklada se lahko ob pogojih določenih z ZJS-1 poveča oziroma zmanjša. Namensko premoženje in kapital javnega sklada se sočasno povečata: • z vplačilom dodatnega namenskega premoženja v kapital javnega sklada s strani ustanovitelja ali • z razporeditvijo presežka prihodkov nad odhodki v kapital javnega sklada. Ustanovitelj (pokrajinski svet) zagotovi dodatno namensko premoženje s sklepom, iz katerega sta razvidni vrsta in vrednost dodatnega namenskega premoženja, ki ga kot kapital vplačuje javni sklad. Kapital javnega sklada z razporeditvijo presežka prihodkov nad odhodki pa se poveča s pisnim sklepom ustanovitelja (pokrajinski sveta). Povečanje kapitala javnega sklada z vplačilom dodatnega premoženja se vpiše v sodni register, povečanje kapitala javnega sklada z razporeditvijo presežka prihodkov nad odhodki pa mora javni sklad vpisati v sodni register, ko skupna povečanja iz tega naslova presežejo 30% vrednosti kapitala, ki je vpisan v sodni register, lahko pa povečanja kapitala vpisuje tudi pogostejše. Predlog za vpis povečanja kapitala javnega sklada v sodni register mora preložiti direktor javnega sklada. ZJS-1 še določa, da se za postopek izročanja premoženja in vpis povečanja kapitala smiselno uporabljajo določbe o izročanju premoženja in vpisu kapitala javnega sklada ob ustanovitvi (10. člen ZJS-1).
- 8 Namensko premoženje in kapital javnega sklada se lahko zmanjšata: • z izplačilom dela namenskega premoženja ustanovitelju in sočasnim zmanjšanjem kapitala javnega sklada v enaki vrednosti ali • s pokritjem presežka odhodkov nad prihodki v rezultatu poslovanja javnega sklada.

Če ustanovitelj (pokrajinski svet) oceni, da javni sklad v okviru namenskega premoženja razpolaga s premoženjem, ki ga ne potrebuje za izvajanje namena, zaradi katerega je javni sklad ustanovljen, lahko s pisnim sklepom zahteva izplačilo v denarni obliki ali prenos tega premoženja v last ustanovitelja, s čimer se sočasno v isti vrednosti zmanjša kapital javnega sklada. Sklep o zmanjšanju namenskega premoženja in kapitala javnega sklada mora vsebovati navedbo vrste in vrednosti premoženja, ki se izplača ustanovitelju. Namensko premoženje in kapital javnega sklada zaradi

pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki iz poslovanja javnega sklada se zmanjša s pisnim sklepom. Če pride do zmanjšanja namenskega kapitala pod 30 mio €, mora pokrajina v javni sklad vplačati dodatno namensko premoženje ali pa začeti postopek likvidacije javnega sklada. Kot določa ZJS-1, se zmanjšanje kapitala javnega sklada zaradi izplačila premoženja ustanovitelju ali zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki iz poslovanja vpiše v sodni register. Predlog za vpis zmanjšanja kapitala javnega sklada v sodni register predloži direktor javnega sklada. Za postopek izplačila premoženja in vpis zmanjšanja kapitala se smiselno uporabljajo določbe ZJS-1 o izročanju premoženja in vpisu kapitala javnega sklada ob ustanovitvi (11. člen ZJS-1).

- 9 Ob namenskem premoženju javnega sklada lahko ustanovitelj (pokrajina) ob ustanovitvi zagotovi javnemu skladu tudi prostore, opremo in druga sredstva za delo javnega sklada, ki jih ustanovitelj (pokrajina) obdrži v svoji lasti in da v uporabo javnemu skladu. Medsebojne pravice in obveznosti glede premoženja v uporabi uredita pokrajina ustanoviteljica (v njenem imenu predsednik pokrajine) in javni sklad s pogodbo o prenosu premoženja v uporabo. Premoženje, ki ga ima javni sklad v uporabi, se ne šteje za kapital javnega sklada in se ne vpiše v sodni register (8. člen ZJS-1).
- 10 Javni sklad lahko od ustanovitelja ali od drugih oseb sprejme v upravljanje ali v last za izvajanje skupnih projektov tudi drugo premoženje. Prevzem tega premoženja pa javni sklad in navedene osebe uredijo s pogodbo. Če druga oseba ni ustanovitelj javnega sklada, pogodba stopi v veljavo, ko da k pogodbi pisno soglasje pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet). Premoženje, ki ga javni sklad sprejme na tej podlagi, se ne šteje za kapital javnega sklada in se ne vpiše v sodni register (9. člen ZJS-1).

3.1.3 Pristojnosti ustanovitelja

- 11 Pokrajina ustanoviteljica javnega sklada (pokrajinski svet) ima naslednje pristojnosti: • določi namen javnega sklada, zaradi katerega je javni sklad ustanovljen; • sprejema poslovno politiko in daje soglasje k splošnim pogojem poslovanja, • odloča o povečanju in zmanjšanju kapitala javnega sklada, • sprejema poslovni in finančni načrt ter letno poročilo javnega sklada, • odloča o uporabi presežka prihodkov nad odhodki javnega sklada in o pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki javnega sklada, • daje soglasja k sprejetju drugega premoženja od drugih oseb in k skupnim projektom javnega sklada z drugimi domačimi in tujimi pravnimi osebami, • imenuje člane in članice nadzornega sveta in direktorja javnega zavoda, • na predlog nadzornega sveta imenuje revizorja oz. revizorko, • odloča o likvidaciji javnega sklada ter • odloča o drugih zadevah skladno z zakonom in aktom o ustanovitvi javnega sklada (13. člen ZJS-1).

3.1.4 Organi javnega sklada

- 12 Organa javnega sklada sta nadzorni svet in direktor. Javni sklad pa lahko ima tudi strokovne organe in komisije, če tako določa zakon ali akt o ustanovitvi. ZJS-1 določa, da ima vsak član kolektivnega organa javnega sklada en glas (12. člen ZJS-1).

3.1.4.1 Nadzorni svet

- 13 Nadzorni svet javnega zavoda: • skrbi, da javni sklad deluje skladno z namenom, zaradi katerega je bil ustanovljen, • pregleduje poslovne knjige in poslovno dokumentacijo javnega sklada, • sprejema splošne pogoje poslovanja javnega sklada, • daje mnenja k predlogu prejema premoženja od drugih oseb in k predlogom partnerskih projektov z drugimi domačimi in tujimi pravnimi osebami, • predlaga imenovanje in razrešitev direktorja javnega sklada, • daje soglasje direktorju k notranji organizaciji javnega sklada, • sestavi pisna poročila ustanovitelju, v katerih zavzame stališče do poslovnega in finančnega načrta ter poslovnih poročil javnega sklada, • predlaga način razporejanja presežka prihodkov nad odhodki in pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki javnega sklada, • predlaga imenovanje revizorja, • na zahtevo ustanovitelja pripravi poročilo o posameznih poslih javnega sklada ter • odloča o drugih zadevah, če je tako določeno v zakonu oziroma aktu o ustanovitvi (16. člen ZJS-1).
- 14 Kot določa ZJS-1 ima javni sklad, ki ga ustanovi en ustanovitelj najmanj tri in največ sedem članov, če pa ima javni sklad več ustanoviteljev, ima vsak ustanovitelj pravico, ne pa tudi dolžnost, da imenuje v nadzorni svet enega člana. Člani nadzornega sveta se imenujejo za dobo štirih let z možnostjo ponovnega imenovanja. ZJS-1 je še določil, da člani nadzornega sveta ne morejo biti osebe, zaposlene v javnem skladu in druge osebe, katerih funkcija ali dejavnost je po zakonu nezdružljiva s članstvom v nadzornem svetu (14. člen ZJS-1). Član nadzornega sveta je lahko predčasno razrešen: • če poda pisno odstopno izjavo, • če ne ravna s skrbnostjo dobrega

gospodarstvenika (določena v 17. členu ZJS-1), • če je zamenjal zaposlitev oziroma je začel opravljati funkcijo ali dejavnost, ki je nezdržljiva s članstvom v nadzornem svetu ali • če kot predsednik nadzornega sveta pred prenehanjem mandata oziroma odpovednega roka direktorja javnega sklada ne izvede vseh predpisanih postopkov za imenovanje novega direktorja javnega sklada (19. člen ZJS-1). v tej zvezi moramo opomniti, da ZJS-1 vsebuje tudi določbe, ki se nanašajo na volitve predsednika oz. predsednice in namestnika oz. namestnice predsednika nadzornega sveta (15. člen ZJS-1), pravice in odgovornosti članov nadzornega sveta (17. člen ZJS-1) ter sklic in odločanje na sejah nadzornega sveta (18. člen ZJS-1).

3.1.4.2 Direktor

- 15 Javni sklad ima direktorja, ki ga imenuje in razrešuje pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet) na predlog nadzornega sveta javnega sklada. Nadzorni svet oblikuje predlog za imenovanje direktorja na podlagi javnega natečaja. Pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet) imenuje direktorja za dobo največ štirih let, po poteku mandata pa je lahko ista oseba na podlagi javnega natečaja ponovno imenovana za direktorja javnega sklada. ZJS-1 določa tudi pogoje za imenovanje direktorja. Tako lahko pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet) za direktorja imenuje osebo, ki ima najmanj univerzitetno izobrazbo, vsaj osem let delovnih izkušenj, od tega pet let na vodilnih delovnih mestih podobne zahtevnosti, in ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, pa obsodba ni pogojna. V teh zvezi moramo opomniti na določilo ZJS-1, po katerem lahko vsak član nadzornega sveta ali oseba, ki izkaže pravni interes, sodišču poda predlog za odpoklic direktorja javnega sklada, če meni, da direktor na dan imenovanje ni izpolnjeval navedenih pogojev, sodišče pa mora o predlogu odločiti v 30 dneh od prejema (20. člen ZJS-1).
- 16 Direktor zastopa in predstavlja javni sklad ter organizira in vodi delo ter poslovanje javnega sklada. Za skrbnost in odgovornost direktorja javnega sklada ter odškodninsko odgovornost zaradi vpliva tretjih oseb se smiselno uporabljajo določila zakona, ki ureja gospodarske družbe (21. člen ZJS-1).
- 17 Direktor javnega sklada je lahko predčasno razrešen; • če poda pisno odstopno izjavo, • če ustanovitelj ne sprejme letnega poročila javnega sklada, ker meni, da so navedbe direktorja v letnem poročilu netočne ali zavajajoče oziroma dajejo napačno sliko stanja sklada, te domneve pa potrdi Računsko sodišče ali pooblaščen revizor, ki ga posebej za ta namen imenuje ustanovitelj ali • če ni izpolnjeval obveznosti, ki mu jih nalagata zakon in akt o ustanovitvi javnega sklada, ali ni izpolnil ciljev, določenih v poslovnem in finančnem načrtu javnega sklada. Če direktor umre, postane poslovno nesposoben ali je razrešen iz krivdnih razlogov, opravlja njegovo funkcijo do imenovanja novega direktorja predsednik nadzornega sveta ali član nadzornega sveta, ki ga za to pooblasti ustanovitelj (pokrajinski svet), vendar najdlje 90 dni. V času, ko član nadzornega sveta opravlja funkcijo direktorja, mu miruje članstvo v nadzornem svetu. Če direktor poda odstopno izjavo ali mu poteče mandat mora predsednik nadzornega sveta izvesti vse postopke za imenovanje novega direktorja najmanj 90 dni pred potekom odpovednega roka oziroma mandata direktorja javnega sklada (22. člen ZJS-1).

3.1.5 Poslovanje javnega sklada

- 18 Javni sklad posluje skladno s poslovno politiko za naslednje srednjeročno obdobje, ki jo na predlog direktorja in na podlagi mnenja nadzornega sveta sprejme pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet). Poslovna politika javnega sklada vsebuje najmanj osnovne smernice glede ciljnih skupin prejemnikov spodbud za pravne in fizične osebe oziroma pomoči za fizične osebe, skupnega obsega spodbud in naložb v naslednjih poslovnih letih, merljivih kazalcev rezultatov delovanja sklada ter vrednosti in strukture naložb javnega sklada. Spodbude po ZJS-1 so subvencije, odkupi projektov in idejnih osnutkov, ugodni krediti, garancije, skladi tveganega kapitala in drugi finančni ukrepi za pospeševanje dejavnosti na določenem področju. Pomoči fizičnim osebam pa so dodelitev stanovanja z neprofitno najemnino, subvencije stanovanjskih najemnin, preživnine za otroke in druge nepreskrbljene družinske člane, odškodnine in odpravnine odpuščenim delavcem, pomoč invalidom in druge pomoči fizičnim osebam, ki jih izplačujejo javni skladi na podlagi posebnega zakona (23. člen ZJS-1).
- 19 Javni sklad mora sprejeti svoje splošne pogoje poslovanja, ki jih objavi na svoji spletni strani. Vsebinsko splošnih pogojev poslovanja določa ZJS-1 v 24. členu. ZJS-1 sicer določa vrsto določb, ki se nanašajo na poslovanje javnega sklada, vendar bi na tem mestu opomnili zgolj na tista določila ZJS-1, ki določajo tudi pristojnosti pokrajine.

- 20 V skladu z ZJS-1 lahko javni sklad ustanavlja kapitalske družbe in vlaga kapital v druge pravne osebe na podlagi pisnega soglasja pokrajine ustanoviteljice (pokrajinskega sveta), če tako določa zakon, ki ureja področje delovanja javnega sklada. ZJS-1 v tej zvezi določa, da izpostavljenost javnega sklada iz naslova kapitalske naložbe v eno pravno osebo ne sme presegati 5% kapitala javnega sklada. Izpostavljenost javnega sklada iz naslova vseh kapitalskih naložb v druge pravne osebe pa ne sme presegati 10% kapitala javnega sklada (32. člen ZJS-1).
- 21 Javni sklad se sme zadolžiti samo zaradi izvajanja namena, zaradi katerega je bil ustanovljen, če je tako določeno v finančnem načrtu, ki ga je sprejel ustanovitelj, in skladno z ZJS-1 in predpisi, ki urejajo javne finance. Če drug zakon ne določa drugače, skupni obseg zadolženosti javnega sklada ne sme preseči: • 10% kapitala javnega sklada, če so skupni prihodki javnega sklada, oziroma • 10% skupnih prihodkov javnega sklada v preteklem poslovnem letu, če so skupni prihodki javnega sklada v preteklem poslovnem letu večji od kapitala javnega sklada (37. člen ZJS-1).
- 22 Javni sklad lahko po predhodnem soglasju ustanovitelja izvaja partnerske projekte skladno z zakonom, ki ureja področje delovanja javnega sklada (38. člen ZJS-1). Na podlagi posebnega zakona lahko javni sklad opravlja tudi naloge v zvezi z razdeljevanjem programskih sredstev in drugih vrst spodbud, ki so v pristojnosti ustanovitelja. Medsebojne pravice in obveznosti uredita ustanovitelj in javni sklad s pogodbo skladno s predpisi, ki urejajo javne finance (39. člen ZJS-1).

3.1.6 Financiranje javnega sklada in razporejanje rezultata iz poslovanja

- 23 Presežek prihodkov nad odhodki javnega sklada, ugotovljen v računovodskih izkazih javnega sklada za preteklo poslovno leto, se najprej nameni za financiranje delovanja javnega sklada v tekočem poslovnem letu. Morebitni preostanek presežka prihodkov nad odhodki pa lahko pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet) razporedi za povečanje namenskega premoženja in kapitala javnega sklada ali pa ga pusti nerazporejenega. Če pa presežek prihodkov nad odhodki javnega sklada ne zadostuje za financiranje delovanja javnega sklada v tekočem poslovnem letu, se za pokrivanje primanjkljaja najprej uporabi morebitni nerazporejeni presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Če tega ni, pokrajina ustanoviteljica zagotovi manjkajoča sredstva iz svojega proračuna ali sprejme sklep o zmanjšanju kapitala javnega sklada. Nakazilo sredstev za financiranje delovanja javnega sklada je prihodek javnega sklada (40. člen ZJS-1).
- 24 ZJS-1 določa, da javni sklad v svojih računovodskih izkazih ne sme izkazovati nepokritega presežka odhodkov nad prihodki iz preteklih let. Presežek odhodkov nad prihodki iz poslovanja javnega sklada v preteklem poslovnem letu se najprej pokriva iz nerazporejenih presežkov prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Če teh ni ali pa ne zadostujejo, se lahko pokrajina ustanoviteljica (pokrajinski svet) odloči, da za ugotovljeni presežek odhodkov nad prihodki zmanjša kapital javnega sklada ali pa presežek odhodkov nad prihodki pokrije iz proračuna pokrajine ustanoviteljice. Za zmanjšanje kapitala zaradi pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki javnega sklada se smiselno uporabljajo določbe ZJS-1 (11. člen) o izplačilu premoženja ustanovitelju in zakona, ki ureja računovodstvo (41. člen ZJS-1).

3.1.7 Nadzor nad javnim skladom

- 25 Nadzor nad javnim skladom, ki ga je ustanovila pokrajina, opravlja pokrajinski svet. Vsak član pokrajinskega sveta lahko od direktorja ali nadzornega sveta javnega sklada zahteva kakršnekoli informacije, potrebne za izvajanje nadzora. Direktor oz. predsednik nadzornega sveta pa pošlje zahtevane informacije pokrajinskemu svetu kot organu. Vsak član pokrajinskega sveta lahko na podlagi prejetih informacij predlaga ustreznemu organu inšpekcijski nadzor nad javnim skladom. Če je ustanovitelj javnega sklada več, se njihove pristojnosti uredijo v aktu o ustanovitvi javnega sklada, vendar mora vsak ustanovitelj izvajati nadzor najmanj v obsegu, ki predstavlja delež njegovega proračuna v kapitalu javnega sklada (45. člen ZJS-1).

3.1.8 Prenehanje javnega sklada

- 26 Javni sklad preneha: • s pretekom časa, za katerega je bil ustanovljen, • z izpolnitvijo namena, zaradi katerega je bil ustanovljen, • če se združi z enim ali več javnih skladov v novo pravno osebo, • če se pripoji k drugi pravni osebi javnega prava, • če se vrednost kapitala zmanjša pod 10 mio €, • če postane javni sklad insolventen ali • če tako odloči ustanovitelj. ZJS-1 še določa, da lahko akt o ustanovitvi javnega sklada določi tudi druge razloge za prenehanje javnega sklada (46. člen ZJS-1).

- 27** V primerih prenehanja javnega sklada • s pretekom časa, za katerega je bil ustanovljen, • z izpolnitvijo namena, zaradi katerega je bil ustanovljen oziroma če tako odloči ustanovitelj se postopek prenehanja javnega sklada začne s sklepom o prenehanju javnega sklada in začetku likvidacije, ki ga sprejme ustanovitelj. V primeru prenehanja zaradi združitve z enim ali več skladi v novo pravno osebo oziroma pripojitvi k drugi pravni osebi javnega prava, javni sklad z združitvijo ali pripojitvijo preneha, ne da bi bila prej opravljena njegova likvidacija. Vse premoženje in vse obveznosti javnega sklada z združitvijo oziroma pripojitvijo preidejo na novo pravno osebo, ki nastane z združitvijo, oziroma na pravno osebo, kateri se javni sklad pripoji. Ustanovitelj javnega sklada, ki na ta način preneha, pridobi ustanoviteljske pravice v ustreznem obsegu v pravni osebi, h kateri je bil javni sklad pripojen oziroma novi pravni osebi, v katero je bil javni sklad združen. Če je ustanovitelj več, morajo akt o prenehanju javnega sklada sprejeti ustanovitelji, ki imajo po aktu o ustanovitvi javnega sklada najmanj 75% glasov. V primeru prenehanja zaradi insolventnosti javnega sklada pa lahko prenehanje javnega sklada pri sodišču vložijo upniki (49. člen ZJS-1), ki imajo do sklada zapadle neporavnane terjatve v višini najmanj 10% kapitala javnega sklada (47. člen ZJS-1). V primeru prenehanja zaradi zmanjšanja namenskega premoženja pod 10 mio € pa izvede postopek likvidacije sodišče po uradni dolžnosti (49. člen ZJS-1).
- 28** Na podlagi navedenega sklepa o likvidaciji izvede ustanovitelj postopek za likvidacijo javnega sklada ob smiselni uporabi zakona, ki ureja gospodarske družbe, v delu, ki ureja likvidacijo delniške družbe po sklepu skupščine. Na tem mestu moramo opomniti, da se premoženje, ki ga je javni sklad prejel od zasebnega partnerja vrne zasebnemu partnerju oziroma drugemu upravičencu, če je tako določeno s pogodbo (iz 9. člena ZJS-1) (48. člen ZJS-1).

3.1.9 Preoblikovanje javnega sklada v gospodarsko družbo

- 29** Pokrajina ustanoviteljica lahko na podlagi ZJS-1 sprejme sklep, da se javni sklad, ki razpolaga s kapitalom katerega vrednost presega 30 mio € in ki v preteklih treh poslovnih letih ni prejemal sredstev iz proračuna pokrajine ustanoviteljice, preoblikuje v gospodarsko družbo ter uskladi akte javnega sklada z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Preoblikovanje se izvede ob smiselni uporabi določb o preoblikovanju zavodov po zakonu, ki ureja gospodarske družbe. Če se javni sklad, ustanovljen za izvajanje stanovanjske politike ustanovitelja, preoblikuje v gospodarsko družbo, veljajo zanj vse določbe stanovanjskega zakona, ki urejajo stanovanjska najemna razmerja (50. člen ZJS-1).

Ključne besede

Lokalna samouprava, pokrajina, pristojnosti, pokrajinski svet, predsednik pokrajine, pokrajinska uprava, javni skladi.

Uporabljene kratice

Ustava RS	-	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
ZJS	-	Zakon o javnih skladih /ZJS-1/ (Uradni list RS, št. 19/2010-UPB2).

Viri

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
Zakon o javnih skladih /ZJS-1/ (Uradni list RS, št. 19/10 – uradno prečiščeno besedilo).